

Morenia Oy
PL 81
90101 OULU

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Pihlajavaara

Hakija Morenia Oy
OULU

Yhteystiedot:

PL 81
90101 OULU

Lisätietoja antaa:

Mika Hytönen puh. 040 722 4417

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 20.2.2007 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Työ- ja elinkeinoministeriö on 25.2.2009 antanut hakemuksesta valtausoikeutta koskevan päätöksen KaivNro 8303. Päätökseen haettiin muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joka on 7.1.2010 päätöksellään taltionumero 14 diaarinumero 1154/1/09 kumonnut valtauspäätöksen ja palauttanut sen kaivosviranomaisen käsiteltäväksi. Uudelleen käsittelyssä asialle on annettu kaivosrekisterissä numero 9027.

Kaivosviranomainen on käsitellyt asian uudelleen ja ratkaissut asian tällä päätöksellä.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 13.7.2007; 7.9.2010.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 23.2.2007 hakemuksen täydennys
- 29.8.2007 selvitys täydennyspyyntöön

- 29.5.2009 hakemuksen täydennys
- 11.10.2010 selvitys täydennyspyyntöön

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Puolanka (620)

KaivNro 9027/1; valtausalueen nimi: Pihlajavaara

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
620-409-16-6	Virtala	Puolanka	1,15
620-409-25-16	Pihlaja	Puolanka	6,33
620-409-25-5	Kaoliinikenttä	Puolanka	9,65
620-409-25-9	Anttila	Puolanka	0,23
		Yhteensä ha	17,36

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Alueen lähistöllä sijaitsee pieniä yksityisiä suojelualueita sekä Natura 2000 -verkostoon kuuluvia suojelualueita (FI1200410, Hepokönkään alue sekä FI1101202, Kiiminkijoki). Alueet on merkitty liitekarttaan.

Haetulla valtausalueella olevia rakennuksia ei ole rajattu valtausalueesta, koska hakija on tehnyt sopimuksen kiinteistöjen omistajien kanssa alueella tapahtuvista tutkimuksista ja mahdollisista jatkotoimista.

Esteettömyystodistus

Hakemusasiakirjat sisältävät todistuksen, jonka mukaan haetulla alueella ei ole kaivoslain (503/1965) 6 §:n mukaisia valtauksen esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kaoliini.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 2.10.2012 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus).

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 1.11.2012 saakka alueen kunnanvirastossa sekä Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 1.11.2012.

Hakemuksesta on suoritettu vastaava kuuleminen myös 9.11.-10.12.2007 käsiteltäessä asiaa KaivNro 8303, josta annetun päätöksen korkein hallinto-oikeus palautti kaivosviranomaisen käsiteltäväksi edellä kohdan "Vireilletulo" mukaisesti.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 9027/1 Pihlajavaara

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malminetsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee. Koska asianosaiset saavat tiedon päätöksestä kirjeitse, päätöksestä tiedottaminen sanomalehdessä on katsottu tarpeettomaksi.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 029 50 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Meeri Myllykangas
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: teollisuusmineraaleja mm. kaoliinia.

Alueella on suoritettu aikaisempia tutkimuksia mm. tutkimusojien kaivamista ja materiaalin jatkotutkimusta. Kaoliinia on koerikastettu. Alueella on nostettu kaoliinia ilmeisesti 1940-luvulla.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää Pihlajavaaran alueen kaoliinin koostumus, puhtaus, määrät, esiintymäalueen geologia sekä niiden käyttökelpoisuus Morenia Oy:n tuotteissa sekä teollisuuden raaka-aineina.

Ennen maastotutkimusten aloittamista kerätään kaikki käytössä oleva alueen geologinen sekä aikaisempi tutkimusaineisto.

Morenia Oy:n aikomuksena on suorittaa alueella maatulkausta irtomaalajien selvittämiseksi. Arvioitu mittausmäärä on n. 5 km. Maatulkausten jälkeen alueella suoritetaan kohdennettu näytteenotto kaivinkoneella. Kaivinkoneella suoritetaan näytteenottoa n. 20 alueella, koekuoppia tai lyhyitä tutkimusojia. Näiden jälkeen näytteet tutkitaan laboratoriossa, missä koostumus, rakenne ja petrografia selvitetään.

Mikäli tutkimukset antavat aihetta lisätutkimuksiin, suoritetaan koerikastusta sekä laboratoriomittakaavaisia koekäyttöjä.

Tutkimusten jälkeen tehdään päätös alueen hyödyntämisestä. Tutkimussuunnitelma tarkentuu esitietojen käsittelyn pohjalta.

Merkintä

Hakemuksesta on pyydetty lausuntoja ja mielipiteitä kahdesti edellä kohdan "Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt" mukaisesti: 9.11.-10.12.2007 käsiteltäessä asiaa KaivNro 8303, josta annetun päätöksen korkein hallinto-oikeus palautti kaivosviranomaisen käsiteltäväksi sekä 2.10.-1.11.2012 käsiteltäessä nyt ratkaistavaa asiaa KaivNro 9027.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet on annettu aikaisemmalla kuulemiskierroksella.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot Kainuun ympäristökeskus (1.1.2010 alkaen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus)

Haettu valtausalue sijaitsee noin 600 - 800 metrin etäisyydellä lähimmistä Natura 2000 -verkoston kohteista FI11101202 Kiiminkijoki ja FI1200457 Pihlajavaaran lehto. Kainuun ympäristökeskus ei pidä todennäköisenä, että valtausalueella suoritettavat tutkimukset vaikuttaisivat heikentävästi Natura-kohteiden suojeluarvoihin. Valtaushanke ei siten edellytä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista arviointimenettelyä.

Haetun valtausalueen koillisnurkka on noin puolen hehtaarin alalta päällekkäin valtioneuvoston periaatepäätöksen mukaisen soidensuojeluohjelman kohteen SSO110395 Pihlajavaara kanssa. Soidensuojeluohjelman kohteelle on perustettu kaksi yksityistä luonnonsuojelualuetta, jotka näkyvät hakemuksen liitekartassa. Näistä toinen on runsaan sadan metrin ja toinen runsaan 250 metrin etäisyydellä haetusta valtausalueesta. Muilta osin ohjelmakohteen luonnontila on siinä määrin heikentynyt, ettei Kainuun ympäristökeskus ole pitänyt taroituksenmukaisena kohteen toteuttamista. Haettu valtausalue ei sijoitu merkittävälle maisema-alueelle.

Valtausalueilta ei ole tiedossa luonnonsuojelulain 29 §:ssä tarkoitettuja luontotyypppejä. Alueilla ei sijaitse luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisella ympäristökeskuksen päätöksellä rajattu- ja erityisesti suojeltavien lajien elinympäristöjä eikä ko. lajien esiintymispaikkoja ole alueilta tiedossa. Luontodirektiivin tiukkaa suojelua vaativien lajien (direktiivin liitteessä IV (a) tarkoitettut eläinlajit ja liitteessä IV (b) tarkoitettut kasvilajit) ja rauhoitettujen kasvi- ja eläinlajien mahdollisesta esiintymisestä valtausalueella Kainuun ympäristökeskuksella ei ole tietoja. Maastotutkimuksissa on otettava huomioon se, että luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajien kuten liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Rauhoitettujen kasvien hävittäminen sekä rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen tappaminen ja häiritseminen tai pesien tahallinen vahingoittaminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty.

Valtausalueella ei ole yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeitä pohjavesialueita.

Puolangan kunta

Puolangan kunta puoltaa valtaushakemuksen hyväksymistä. Valtausalue ei sijoitu asemakaavan eikä oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueelle. Kunnan tiedossa ei ole muitakaan esteitä hakemuksessa mainittujen tutkimusten suorittamiselle.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

(Pihlaja 620-409-25-16 ja Anttila 620-409-25-9)

esittää valtaushakemusta koskien tilojen Pihlaja (620-409-25-16) ja Anttila (620-409-25-9) omistajien mielipiteenä seuraavaa: Meille lähetettyjen valtaushakemusta koskevien tietojen mukaan Morenia Oy:n valtaushakemuksen liitteenä oleva kartta on virheellinen, ja esitetyt tiedot ovat ristiriitaisia, koskien haetun valtausalueen rajoja ja tietoja tilakohtaisista pinta-aloista Pihlajan ja Anttilan tilojen osalta. Tällaisten tietojen perusteella valtaushakemusta ei tulisi hyväksyä.

Olemme myös sitä mieltä, että omistamillamme maille ei pitäisi antaa lupaa kaivinkoneilla tai muilla koneilla tehtävään etsintään; kevyemmällä menetelmällä tapahtuvaa tutkimusta emme vastusta. Perusteluna tähän on, että alueillamme on mm. tiheää vanhaa kuusimetsää, ja jos tällaisessa metsässä liikutaan koneilla, tunnetusti kuusen juuristo vaurioituu herkästi ja puut alkavat lahota. Tällaisia vaurioita on kuitenkin vaikea todistaa ja saada niistä korvausta. Lisäksi maasto on paikoin jyrkästi viettävää, kallioista, paikoin rehevää ja pohjavesilähteitäkin on. Tällainen maasto tuhoutuu täysin raskailla työkoneilla liikuttaessa. Lisäksi maillamme ja muuallakin tällä seudulla kasvaa useita uhanalaisia ja rauhoitettuja kasvilajeja, joiden esiintymispaikat eivät ole yleisessä tiedossa. Esimerkiksi edellisen valtauksen yhteydessä tuhottiin ainakin yksi rauhoitetun lajin kasvupaikka. Maanomistajina emme olleet saaneet tietoa edes valtauksesta. Mikäli tutkimustoimia ei haluta rajoittaa, vaadimme, että meille maanomistajina ilmoitetaan hyvissä ajoin ennen kuin maillemme mennään ajelemaan maastoajoneuvolla tai työkoneilla, jotta voimme olla paikalla huolehtimassa omaisuudellemme aiheutuvien vahinkojen minimoimisesta. Myös tästä aiheutuvat kustannukset vaadimme korvattavaksi täysimääräisesti. Mielestämme yllämainitut seikat tulee ottaa huomioon ja asettaa mahdollisen valtausluvan ehdot sen mukaisesti.

Hakijan vastine

Hakija ei ole toimittanut vastinetta.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4.1 §:n mukaan sen, joka haluaa käyttää lain mukaista oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mukaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mukaan.

Kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 2-kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla valtausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteistöjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävien selvityksineen siitä, ettei lain 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä ole.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täydentämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloitteestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain (434/2003) 22 § täydentää kaivoslain (503/1965) 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estettä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa (503/1965) säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voidaan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus lain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämiseksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset sekä Natura 2000 -verkostoon liittyvät alueet

Kaivoslain (503/1965) 71.2 §:n mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viranomaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain (1096/1996) 4, 9, 39, 42, 47-49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, kun

otetaan annetut lupamääräykset huomioon, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausunntomenettelyn suorittamista.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa viisi (5) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Koska muunlaista selvitystä ei ole asiaa KaivNro 9027 käsiteltäessä ilmennyt, valtausoikeus myönnetään kestoltaan samanlaisena kuin alkuperäisessä päätöksessä KaivNro 8303.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinomismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12.3 §:n rajoite koskien valtausalueella louhittujen kaivoskivennäisten hyväksi käyttämistä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179.2 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 15.3 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan oikeussuojan kannalta keskeinen. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava

tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvää ja ohimenevää vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 § koskien ilmoitusta malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista.

5. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kulluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään lain 179.3 §:ssä tarkoitetun siirtymäsäännöksen myötä.

6. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden (6) kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoa-aineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti. Velvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 179 §:n 3 momenttiin.

8. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain (86/2000) 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain (1072/1993) 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain (1072/1993) 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain (1072/1993) 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämisestä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

9. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12.2 § edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa, jonka mukaan valtaajan on luovuttuaan valtaukselta tai sen menetettyään viipymättä saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon.

10. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus ennen ryhtymistä lain 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpiin toimenpiteisiin. Tällä varmistetaan sen selvittäminen, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994) 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain (86/2000) 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdollista kaivoslain (503/1965 ja 621/2011) valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

11. Valtaajan tulee sovittaa tutkimustoimenpiteensä siten, ettei toimenpiteillä merkittävästi heikennetä alueen Natura-valinnan perusteena olevia luontotyyppisiä tai lajien elinympäristöjä. Tämä päätös ei oikeuta käyttämään valtausalueen ulkopuolella sijaitsevia Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita eikä yksityisiä suojelualueita kaivoslain (503/1965) 12.1 §:n mukaisesti. Tutkimustoimenpiteet on rajattava siten kuin edellä kohdassa *Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu* on todettu.

Perustelut: Hakemuksen sekä saatujen lausuntojen ja mielipiteiden perusteella voidaan arvioida, etteivät tutkimukset edellytä luonnonsuojelulain (1096/1996) 65 §:ssä tarkoitetun arviointi- ja lausuntomenettelyn suorittamista. Ottaen huomioon ennalta varautumisen periaatteen ja valtaajan esittämän kaivoslain (503/1965) 8.1 §:n 4-kohdan mukaisen tutkimussuunnitelman, valtausoikeuden nojalla sallitut tutkimustoimenpiteet on kuitenkin rajattava ja niiden suorittamistapaa on ohjattava Natura 2000 -verkostoon kuuluvilla tai niiden välittömässä läheisyydessä sijaitsevilla alueilla. Sama koskee valtausalueen läheisyydessä sijaitsevia yksityisiä suojelualueita niillä olevien suojeluarvojen turvaamiseksi. Tämän rajauksen jälkeen kaivosviranomaisen on päättöstä tehdessään ollut mahdollista arvioida, ettei luonnonsuojelulain 65 §:n 1

ja 2 momentissa tarkoitettua arviointi- ja lausuntomenettelyä ole tarpeen toteuttaa.

12. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien velvoitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat velvoitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä.

Kuten päätöksen kohdassa "Vireilletulo" mainitaan, hakemukseen on jo aikaisemmin annettu päätös, jonka korkein hallinto-oikeus on päätöksellään palauttanut kaivosviranomaisen käsiteltäväksi. Palautuksen syynä oli valtausalueeseen kuuluvien tilatietojen puutteellisuus ja pinta-aloja koskeva virheellisyys. Nämä seikat on tuotu esiin maanomistajan mielipiteessä, joka on annettu jo käsiteltäessä hakemusta ensimmäistä kertaa. Mielipiteessä esille tuodut seikat on otettu huomioon tätä päätöstä tehtäessä päivittämällä alkuperäiseen hakemukseen sisältyneet virheelliset kiinteistötiedot sekä lupamääräyksillä 4 ja 10.

Valtausalueen läheisyydessä sijaitsevat Natura-alueet FI1200410, Hepokönkään alue ja FI11101202 Kiihinkijoki. Kainuun ympäristökeskus (nykyisin Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) on lausunnossaan viitannut myös Natura 2000 -alueeseen FI1200457 Pihlajavaaran lehto, joka sijaitsee myös valtausalueen läheisyydessä. Lähistöllä sijaitsevat Natura 2000- ja muut suojelualueet on otettu huomioon päätöksessä lupamääräyksellä 11.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä. Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6.1 §:n 6-kohdan mukaisesti. Hae-tulla valtausalueella olevia rakennuksia ei ole rajattu valtausalueesta, koska hakija on tehnyt sopimuksen kiinteistöjen omistajien kanssa alueella tapahtuvista tutkimuksista ja mahdollisista jatkotoimista.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki (503/1965)

Kaivoslaki (621/2011)

Kaivosasetus (663/1965)

Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)

Luonnonsuojelulaki (1096/1996)

Hallintolaki (434/2003)

Jätelaki (1072/1993)

Jätelaki (646/2011)

Ympäristönsuojelulaki (86/2000)

Kauppa- ja teollisuusministeriön asetus kauppa- ja teollisuusministeriön maksullisista suoritteista (499/2005)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määrään lukematta. Valitusaika päättyy **21.12.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeus-hallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Oulun hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

telekopio: 029 56 42841

sähköposti: oulu.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Kartta valtausalueista Pihlajavaara 9027/1
(kartan mittakaava ohjeellinen)

